

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2021/22: MJU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021. I skrivelsen redovisar regeringen de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser.

I detta yttrande redovisar miljö- och jordbruksutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Liksom tidigare år anser utskottet att det är anmärkningsvärt att det finns så många äldre ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som regeringen dessutom inte lämnar någon uppskattning om när de beräknas vara slutbehandlade. Utskottet anser även att det finns skäl att ifrågasätta om tillkännagivandet om jaktens villkor i den del det avser en samlad redovisning av jaktfrågorna (rskr. 1999/2000:253) ska anses slutbehandlat.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de beslut som den fattat med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagsskrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2021.

Av de riksdagsbeslut som regeringen redovisar har miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret för 58 riksdagsskrivelser. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2021 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen beslutade om. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Utskottet har ansvar för totalt 62 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen varav 23 under Miljödepartementet, 38 under Näringsdepartementet och 1 under Kulturdepartementet. Av dessa anfördes 9 tillkännagivanden vara slutbehandlade varav 1 under Miljödepartementet och 8 under Näringsdepartementet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att ett grundläggande uttryck för en parlamentarisk demokrati är att regeringen är ansvarig inför riksdagen och genomför riksdagens beslut. Till följd av den konstitutionella praxis som utvecklats kan riksdagen vänta sig att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande och att riksdagens uppfattning i en viss fråga på så sätt får genomslag. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga, eller av någon annan anledning inte har för avsikt att tillgodose riksdagens uppmaningar, bör den underrätta riksdagen om detta. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

Utskottet konstaterar även detta år att det inom utskottets beredningsområde finns ett betydande antal tillkännagivanden som fortfarande inte är slutbehandlade. Som utskottet har framfört tidigare år är utskottet väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen, beroende på tillkännagivandets omfattning, kan innebära betydande arbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att Regeringskansliets resurser är begränsade, och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid.

Utskottet tycker dock att det är anmärkningsvärt att så många tillkännagivanden, av vilka flera är äldre än tio år, fortfarande inte slutbehandlats och att regeringen i flera fall inte heller lämnar någon uppskattning om när tillkännagivandena kommer att slutbehandlas. Detta är problematiskt med tanke på resonemanget ovan.

Vidare vill utskottet framföra att det ser med viss tveksamhet på regeringens redovisning av tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000:MJU17 punkt. 24, rskr. 1999/2000:253), som för övrigt är den äldsta riksdagsskrivelse som redovisas i skrivelsen. Regeringen hänvisar bl.a. till att regeringen i hanteringen av dubbelregistreringen av jakträtt i renskötselområdet har avvaktat Högsta domstolens dom i målet mellan Girjas sameby och staten som meddelades i januari 2020 (mål nr T 853-18). Det redovisas även att regeringen i maj 2021 tillsatte en parlamentarisk kommitté som har i uppdrag att föreslå en ny renskötsellagstiftning samt att frågorna tas upp i senare tillkännagivanden (bl.a. rskr. 2014/15:154). Med hänvisning till dessa åtgärder anser regeringen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottet instämmer med regeringen i det att den under de dryga 20 år som gått sedan tillkännagivandet beslutades har vidtagit åtgärder för att tillmötesgå vissa delar av riksdagens uppmaning i frågan. Samtidigt bedömer utskottet att andra delar av tillkännagivandet inte på ett tillräckligt tydligt sätt kan sägas ha varit föremål för regeringens beredning.

Till skillnad från regeringen anser utskottet att det t.ex. inte är tillräckligt att en parlamentarisk kommitté har tillsatts utan att man bör invänta kommitténs förslag och den avslutande beredningen innan ställning kan tas till om tillkännagivandet är tillgodosett. Detta blir särskilt påtagligt eftersom utskottet under förra riksmötet beklagade utredningsdirektivens otydlighet. Mot denna bakgrund riktade riksdagen ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan, nämligen att utredningens direktiv ska kompletteras med att förslag ska tas fram som tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenscars tradition, intresse och behov av att jaga och fiska på det sätt som skett under lång tid (rskr. 2020/21:146). Utskottet noterar att regeringen helt nyligen initierat en konsultation med Sametinget om nya tilläggsdirektiv i linje med riksdagens tillkännagivande från förra riksmötet. Samtidigt som utskottet välkomnar detta initiativ bedömer utskottet sammantaget att tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor inte kan anses slutbehandlat.

Stockholm den 28 april 2022

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Elin Segerlind (V), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Jakob Olofsgård (L), Staffan Eklöf (SD), Ulrika Heie (C), Markus Selin (S), Marlène Lund Kopparklint (M), Helena Storckenfeldt (M) och Suzanne Svensson (S).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen (S, MP)

Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Malin Larsson (S), Marlene Burwick (S), Markus Selin (S) och Suzanne Svensson (S) anför:

Vi anser att regeringen i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1, utg.omr. 20 och 23) utförligt redovisade flera tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som slutbehandlade. Där ingick även tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000:MJU17, rskr. 1999/2000:253).

Det är också tydligt att utskottet i sin behandling av budgetpropositionen för 2022 i den del som avser utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (bet. 2021/22:MJU2) inte hade några invändningar mot att tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor var att betrakta som slutbehandlat. Utskottet uttryckte också att det delade regeringens bedömning, och vi har inte ändrat oss i den bedömningen.

Vi delar således regeringens bedömning att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat. I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.